

Финска компанија „SAKO“ (данас део италијанске групације „Beretta Holding Group“), чувени произвођач војних, ловачких и спортских пушака и муниције високе прецизности, представила је 1989. године снајперску пушку репетирку Sako TRG-21 калибра 7,62×51 mm (.308 Winchester Magnum). Неколико година касније, приказан је модел Sako TRG-41 у два јача калибра – .338 Lapua Magnum (8,58×70 mm) и .300 Winchester Magnum (7,62×67 mm).

Због поузданости и изузетне прецизности, пушке из серије TRG 21/41 врло брзо стичу велику популарност и њима се опремају многе специјалне јединице широм света. Ти модели су се као војно и ловачко оружје производили све до 1999. године, када је представљена нова, модификована серија снајперских пушака под називом Sako TRG-22 и Sako TRG-42. Оне имају редизајнирани фиксни кундак, нови преклопни кундак, побољшан механизам за окидање и још нека ситнија побољшања.

Одлике

Снајперске пушке Sako TRG-22 и Sako TRG-42 су репетирке са обртночепним затварачем. Намењене су за уништавање важнијих појединачних откривених (непокретних, покретних, тренутних) и маскираних живих непријатељевих циљева на већим даљинама. Најбоље резултате TRG-22 постиже на даљинама до 800 m, а TRG-42 и до 1.200 m (зависно од врсте муниције и услова гађања). Најэффектнија брзина паљбе је 10 метака у минути. Одликују се изузетном прецизношћу, па су погодне за употребу у противтерористичким акцијама и другим специјалним дејствима.

Разлика између модела TRG-22 и TRG-42 јесте у калибру, дужини цеви, тежини и незнатно у димензијама, док су у механичким решењима потпуно идентичне. Иду у ред најквалитетнијих снајперских пушака на данашњем тржишту. Прецизност им је на врхунском нивоу. Завршна обрада је беспрекорна, а метални делови (укључујући и оне најситније) потпуно су заштићени фосфатизацијом.

Од пре неколико година снајперисти Специјалне бригаде наоружани су савременим моделима Sako TRG-22 калибра 7,62×51 mm и Sako TRG-42 у јачем калибру .338 Lapua Magnum (8,6×70 mm). Пушке су опремљене квалитетним оптичким нишанима 3-12×50 PMII/LP и 4-16×50 PMII/LP „Schmidt & Bender“ са кончаницом P3L Mil-Dot. У плану је набавка ноћних пасивних нишана, балистичких рачунара и друге пратеће опреме.

Главни делови пушке су: цев, сандук, кундак, ножице, затварач, механизам за окидање, оквир и прибор.

Тешка цев одличног квалитета израђена је од хром-молибден челика методом хладног ковања. Постављена је на сандук и слободна је читавом дужином. Унутрашњост цеви је хромирана, има четири поља и четири жлеба са кораком увијања у десно (1:280 mm код цеви 7,62×51 и 1:305 mm код цеви 8,6×70). Дужина цеви TRG-22 је 660 mm а TRG-42 690 милиметара. Произвођач испоручује пушку без механичких нишана, али се по жељи купца могу поставити. На устима цеви је навој са заштитником уста цеви. Може се монтирати асиметрична гасна кочница која је и скривач пламена или пригушивач пуцња финског произвођача „Ase Ultra“.

Сандук обједињава све делове пушке. Направљен је од јаке алуминијумске легуре и спољашњег омотача од ливене полимерне пластике. Добро је испрофилсан, без иједне оштре ивице. Произвођач „SAKO“ нуди сандук у црној, зеленој, браон, боји песка, а од недавно и у неколико дигитално камуфлажних дезена. На предњем делу сандука постављен је „систем интегрисаних тактичких шина“ тзв. ITRS (eng. Integrated Tacti-

ФАМИЛИЈА ФИНСКИХ ПУШАКА SAKO TRG

СНАЈП

cal Rail System). То су Пикатини шине (MIL-STD 1913) на све четири стране, које ниједним делом не додирују цев. На горњем делу сандука је Пикатини шина за монтирање оптичког нишана. Пиштољски рукохват је анатомски обликован и пружа удобан хват. Алке за качење ремника налазе се на предњем и задњем делу сандука.

Кундак пушке, зависно од захтева купца, може бити фиксни или бочно преклапајући. Фиксни кундак израђен је од полимера и наставља се иза пиштољског рукохвата. Бочно преклапајући кундак скелетоидног типа монтиран је на задњем делу сандука. Преклапа се у леву страну, што је угодно због транспорта и ношења, јер смањује дужину оружја. Кундак је потпуно прилагођен за десноруке и леворуке стрелце различите телесне конституције. Подесив је по дужини и висини, а ослонац за образ по висини и ширини. На поткову је гумени

ЕР СА БАЛТИКА

амортизер. У прибору се налазе уметци различитих ширина, које корисник може поставити на задњи део кундака и тако га прилагодити по дужини и углу. Кундак има помоћно постоље, које снајперисти зову „трећа нога“. Служи за бољу стабилност оружја и има могућност финог и грубог подешавања.

Ножице су двоножно постоље монтирано на предњи део сандука и користе се као наслон за стабилност приликом гађања. Подесиве су по висини, склапајуће су и могу се скинути са пушке. На доњем крају имају шапе за боље приањање на подлогу.

Ручица затварача је на десној страни, добро је позиционирана и има повећану куглу на крају ради лакше манипулације и препуњавања. Пушка се брави ротирањем затварача са три испуста, који су постављени под углом од 120°, па је за одбрављивање потребно закретање ручице за

само 60 степени. Ход затварача је глатак, бешуман и без стругања и запињања. То је зато што су површине сандука и затварача савршено обрађене и клизе без отпора. Ударна игла пушка Sako TRG није дугачка и тешка као код осталих пушка система Mauser. Ход ударне игле је 6,5 милиметара. То значи да је након окидања, време кретања ударне игле до капи-

сле најмање могуће, па до опаљења долази у тренутку који је снајпериста одабрао, без одлагања, односно тзв. „психичке секунде“ (интервала између повлачења обараче и удара игле у капислу, тј. пуцња). То је битно да не би дошло до промашаја при пласирању првог хица, нарочито на већим даљинама. Када је метак у цеви, ударна игла вири 1,6 mm позади, па тако

ТАКТИЧКО-ТЕХНИЧКЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ

Модел	TRG-22	TRG-42
калибар	7,62x51 mm	8,58x70 mm
принцип рада	обртно чепни	
дужина цеви	660 mm	690 mm
брзина зрна	870 m/s	890 m/s
дужина пушке	1.150 mm	1.200 mm
тежина пушке	4,7kg	5,1 kg
капацитет оквира	10 метака	5 метака
оптички нишан	S&B 3-12x50PMIII/LP	S&B 4-16x50 PMIII/LP
пригушивач	AU S series SL7-BL .308/.338	

Са монитираним тригушивачем пуцња

снајпериста ноћу и у слабој видљивости додиром игле може проверити да ли је оружје напуњено.

Механизам за окидање је оно што највише фасцинира код тих пушка. Савршено ради и подесив је са више аспеката. Обарача се може позиционирати напред или назад како би била на идеалном растојању од прста стрелца. Може се подесити њен нагиб у односу на осу оружја, лево или десно. И на крају може се подешавати дужина хода обараче и сила окидања (од 10 до 2 N). Окидање је двостепено, лагано и брзо. Унутар браника обараче је бешумна сигурносна коч-

ница којом се лако манипулише кажипрстом, који врши опаљење. Активира се повлачењем полуге уназад (укочено) и ослобађа г у р а њ е м полуге напред (откочено). Функционише тако што блокира меха-

ТЕХНИЧКИ ПОДАЦИ ОН

модел ОН	S&B 3-12x50 PMIII/LP	S&B 4-16x50 PMII/LP
тип кочнице	P3L Mil-Dot	P3L Mil-Dot
увећање	3 – 12 пута	4 – 16 пута
видно поље m /100 m	11,1 – 3,4	7,5 – 2,35
удаљеност ока од окулар	90 mm	90 mm
диоптријско подешавање	+2/- 3	+2/- 3
подешавање пара+лаксе	50 m – ∞	50 mm – ∞
тежина	860 g	933 g

ОПТИЧКИ НИШАН

Оптички нишан „Schmidt&Bender“ 3-12x50 PMIII/LP и 4-16x50 PMII/LP намењен је за нишањење, заузимање даљине, заузимање поправки и одређивање даљине до циља. Може се користити у сумрак и у видљивој ноћи захваљујући илуминацији (осветљењу) кончанице. Састоји се од тела, механичког и оптичког склопа. Механички склоп чине добоши елевације, правца, паралаксе и систем за илуминацију. Оптички склоп чине објектив, окулар, кончаница и обртни систем сочива. Кончаница је типа P3L Mil-Dot illuminated, са крстом за нишањење и скалом за даљину и правац. Вредности на кончаници изражене су у милирадијанима.

низам за окидање, ударну иглу и тело затварача. Испред браника обараче је полуга утврђивача оквира, којом се такође лако манипулише.

Пушка се пуни кутијастим, челичним дворедним оквиром капацитета 10 метака за TRG-22 и пет метака за TRG-42. Премазан је слојем за заштиту од корозије. Лако улази у лежиште оквира и сигурно се утврђује. Борбени комплет обе пушке чини пет оквира.

Пушка се пакује у квалитетну теренску торбу од издржљивог материјала (Cordura), која се може носити у руци или као ранац. У торби је комплетан прибор за чишћење и одржавање оружја, резервни оквири, ремник, пригушивач, алат, резервни делови и упутство.

Механизам за окидање је пошћуно подесив по висини, дужини, углу и тежини окидања

показала у борбеним дејствима деведесетих година. Од пре неколико година снајперисти Специјалне бригаде наоружани су савременим моделима Sako TRG-22 калибра 7,62×51 mm и Sako TRG-42 у јачем калибру .338 Lapua Magnum (8,6×70 mm). Обе варијанте су са сандуком у зеленој боји и имају бочно преклапајући кундак, који је погоднији за војне снајперисте. Пушке су опремљене квалитетним оптичким нишанима 3-12×50 PMII/LP и 4-16×50 PMII/LP „Schmidt & Bender“ са кончаницом P3L Mil-Dot. У плану је набавка ноћних пасивних нишана, балистичких рачунара и друге пратеће опреме. ■

Бојан РАЈИЋ

Пушка Sako TRG-22 и сћарију „браш“ Sako TRG-21

Нишани

У комбинацији са квалитетним нишанима, Sako TRG-22 и 42 су врхунске снајперске пушке за прецизно гађање. Могу се опремити различитим оптичким, ноћним-пасивним или термовизијским нишанима. Произвођач препоручује оптичке нишане немачких произвођача „Schmidt & Bender“ и „Carl Zeiss“ или амерички „Leupold & Stevens“. На Пикатини шину пушке монтирају се преко прстенастог носача Sako Optilock. Од ноћних пасивних нишана и додатака, компанија „Sako“ нуди производе норвешке компаније „Simrad Optronics“.

Оружје специјалних јединица

Пушакa Sako TRG-22/42 налази се у наоружању специјалних војних и полицијских јединица Финске, Шведске, Норвешке, Русије, Белорусије, Украјине, Чешке, Пољске, Хрватске и других земаља. У Србији их користе Специјална бригада и специјалне јединице МУП-а (САЈ, ПТЈ) и Жандармерија).

Снајперске пушке Sako нису непознаница у нашој војсци. Модел Sako TRG-21 користиле су специјалне снаге Војске Југославије и одлично се

Бочно подесив кундак